

*Журавльов Михайло Олександрович,
аспірант кафедри всесвітньої історії
та міжнародних відносин,
Черкаський національний університет імені
Богдана Хмельницького (м. Черкаси, Україна)*

УКРАЇНА І ПОЛЬЩА В АГРАРНІЙ СФЕРІ: ШЛЯХИ СПІВПРАЦІ В ІСТОРИЧНОМУ ТА СУЧАСНОМУ КОНТЕКСТІ

Аграрна співпраця між Україною та Польщею має глибоке історичне коріння, яка нараховує численні спільні проекти та ініціативи. Від початку їхньої взаємодії з часів Речі Посполитої до сьогодні, країни розвивали тісні економічні зв'язки в аграрній сфері, що стало підвалинами стратегічного партнерства в умовах незалежності.

Протягом століть українські та польські землі знаходились у тісних економічних зв'язках. В епоху Речі Посполитої, сільське господарство було важливою складовою економіки обох країн. Українське селянство та польські поміщики часто співпрацювали у аграрній справі: селяни обробляли землі, що належали польській шляхті, натомість отримували землю для власного користування та захист. Це сприяло появі фільваркової системи, що базувалася на праці селян для потреб поміщицького господарства, особливо у вирощуванні зерна на експорт через порти Балтійського моря [6, с. 62–64].

У Галичині на прикордонних землях, із другої половини ХІХ ст. активно діяли сільськогосподарські кооперативи. Одним із найбільш відомих прикладів був «Маслосоюз» – український молочарський кооператив, був створений у 1904 р. Його діяльність охопила тисячу селянських господарств, він відіграв ключову роль у виробництві, переробці та реалізації молочних продуктів, особливо масла. Цей кооператив тісно співпрацював із польськими банками, залізницями та торговими структурами для розширення ринків збуту [6, с. 110–112.].

Варто згадати діяльність Крайового союзу кредитового у Львові, що надавав кредити українським і польським фермерам, а також кооперативам. Важливою формою економічної співпраці було також спільне використання інфраструктури – залізничних шляхів, млинів, спиртзаводів, цукроварень, які

належали як польським, так і українським підприємцям. У таких регіонах, як Східна Галичина та Волинь, часто виникали змішані акціонерні товариства, які об'єднували капітал представників обох країн.

Після здобуття незалежності Україною в 1991 р. відкрилися нові можливості для розвитку аграрної сфери. Польща вступивши до Європейського Союзу, стала важливим партнером для України в аграрній сфері, оскільки вона забезпечувала доступ до європейських ринків та надавала необхідну технологічну підтримку. Аграрний сектор став важливою частиною двосторонніх економічних відносин [2].

Одним із ключових напрямів співпраці стала технологічна підтримка. Польські компанії, зокрема Agro-Sur, Krukowiak, Unia Group, постачали Україні сучасну сільськогосподарську техніку та обладнання для переробки продукції. Завдяки цьому українські фермери отримали доступ до більш ефективних засобів обробки землі та збоку врожаю, що підняло конкурентоздатність вітчизняної продукції [1].

Крім технічного забезпечення, Польща стала важливим ринком збуту для української аграрної продукції. Значна частина українського зерна, кукурудзи, соняшникової олії експортувалися до Польщі або транзитом через польські порти потрапляла на ринки ЄС. Польські компанії часто виступають посередниками у торгівлі, надаючи логістичні та маркетингові послуги українським експортерам [3].

Важливу роль також відіграють спільні підприємства, які були створені за участі польського капіталу. Наприклад, у Західній Україні з 2010-х рр. з'являються агропідприємства зі змішаним капіталом, які займаються вирощуванням фруктів, овочів, а також органічним землеробством. Одним із відомих є Agro East Trade, що працює на Львівщині й співпрацює з польськими партнерами у сфері технологій зберігання та переробки [1].

На рівні державної політики Польща активно підтримує аграрні реформи в Україні через програми технічної допомоги, наприклад, у рамках ініціативи Polish Aid, яка фінансувала навчання українських фермерів, аграріїв та фахівців з сертифікації продукції за стандартами ЄС [4].

Польща також підтримувала створення кооперативів в Україні. У 2015–2020 рр. було реалізовано декілька проєктів зі створення молочарських кооперативів у Волинській, Львівській та Тернопільській областях за польськими зразками [5].

Сьогодні Польща є одним із найбільших торгових партнерів України в аграрній сфері. Одним із яскравих прикладів сучасної співпраці є компанія Cedrob S. A, яка є лідером у виробництві м'яса птиці у Польщі та активно працює на українському ринку, зокрема через створення дочірніх підприємств та спільні проєкти з українськими агропідприємствами.

На рівні державних ініціатив варто зазначити програми, які підтримують аграрну співпрацю між країнами. Зокрема, європейська програма Cross-Border Cooperation Poland-Belarus-Ukraine (2014–2020 рр.), яка реалізується з метою розвитку прикордонних регіонів, сприяє інвестуванню в агропромисловість,

Отже, співпраця України та Польщі сьогодні є однією з найбільш динамічних та перспективних. Історичні традиції аграрної взаємодії, сучасні економічні ініціативи, та програми підтримки створюють основу для подальшого розвитку двосторонніх зв'язків. Завдяки поглибленій співпраці в аграрній сфері обидві країни можуть не лише зміцнити свої економіки, а й сприяти сталому розвитку сільських територій та впровадженню інноваційних агротехнологій.

Література:

1. Мельник Л. Г. Агропромисловий комплекс України: сучасний стан та перспективи розвитку. Економіка АПК. 2021. №6. С. 12–19.
2. Kowalski T., Smuga T. Economic relations between Poland and Ukraine in the agricultural sector. Polish Journal of Agronomy. 2019. Vol. 38. P. 44–52.
3. Шубравська О. В. Аграрний сектор економіки України: трансформації і перспективи інтеграції в європейський простір. Економіка України. 2020. №2. С. 25–35.
4. Polish Aid. Сільське господарство в Україні: Підтримка розвитку малих фермерських господарств. Варшава : Міністерство закордонних справ Польщі, 2018. 48 с.
5. Гайдуцький П. І. Україна – Польща: аграрна співпраця в контексті євроінтеграції. Міжнародна економічна політика. 2020. №1. С. 65–72.
6. Грицак Я. Нарис історії України: формування модерної нації XIX–XX століття. К.: Генеза, 1996. 360 с.

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
УКРАЇНИ**

**Гуманітарно-педагогічний факультет
Кафедра міжнародних відносин і суспільних наук**

**ІНСТИТУТ ПОЛІТИЧНИХ І ЕТНОНАЦІОНАЛЬНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ім. І.Ф. КУРАСА НАН УКРАЇНИ**

ІНСТИТУТ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ НАН УКРАЇНИ

ЧОРНОМОРСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ПЕТРА МОГИЛИ

**ЧЕРКАСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОГДАНА
ХМЕЛЬНИЦЬКОГО**

ЯГЕЛЛОНСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ (Республіка Польща)

ФОНД ГЕРДИ ХЕНКЕЛЬ (Німеччина)

УНІВЕРСИТЕТ МАЙНЦА ІМЕНІ ЙОГАННА ГУТЕНБЕРГА (Німеччина)

КАГУЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ П. ХАШДЕУ (Молдова)

МУЗЕЙ КАРОЛЯ І В БРАЇЛІ (Румунія)

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

**«УКРАЇНСЬКА ДИПЛОМАТІЯ:
СТАНОВЛЕННЯ, РОЗВИТОК ТА ПЕРСПЕКТИВИ»**

10 квітня 2025 р.

м. Київ

Українська дипломатія: становлення, розвиток та перспективи / за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції. Київ, 10 квітня 2025 р. Київ, 2024. 357 с.

Збірник наукових праць укладено за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції «Українська дипломатія: становлення, розвиток та перспективи», яка була організована кафедрою міжнародних відносин і суспільних наук гуманітарно-педагогічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України 10 квітня 2025 р. Наповнення рубрик синхронізовано з основними напрямками роботи конференції і охоплює широке коло питань щодо витоків, традицій, розвитку та перспектив української дипломатії; аналізу стану дипломатії в умовах сучасних глобальних викликів та стратегічних пріоритетів світової, європейської та вітчизняної дипломатії в умовах російсько-української війни.

Видання розраховане на науковців, викладачів, аспірантів, студентів, а також усіх хто цікавиться питаннями сучасних міжнародних відносин та розвитку української дипломатії.

Рекомендовано вченою радою гуманітарно-педагогічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України (протокол № 10 від 16.05.2025 р.).

Редакційна колегія:

Ткачук В.А., д-р екон. наук, проф. (голова);
Ніколаєнко С.М., д-р пед. наук, проф. (співголова);
Тонха О.Л., д-р сільгосп. наук, проф. (голова);
Любовець О.М., д-р істор. наук, проф.
Харченко С.В., д-р філол. наук, проф.
Хвіст В.О., канд. іст. наук, доцент

Відповідальна за випуск докт. іст. наук, проф. Любовець О.М.

Тези подано в авторській редакції.

Автори тез відповідають за достовірність викладеного матеріалу, за правильне цитування джерел, посилання на них та інших відомостей.

Передруковувати опубліковані в збірнику наукових праць матеріали дозволяється тільки за згодою авторів.